

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 545/2017
21.03.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Наташа Николић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Немања Јоловић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужених, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8075/16 од 15.12.2016. године, у седници одржаној 21.03.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8075/16 од 15.12.2016. године.

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене ГГ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8075/16 од 15.12.2016. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8075/16 од 15.12.2016. године, тако што се одбија захтев тужилаца АА и ББ којим су тражили да се тужена ГГ обавезе да им солидарно са туженим ВВ накнади трошкове парничног поступка од 480.820,00 динара, а обавезују се тужиоци АА и ББ да туженој ГГ солидарно накнаде трошкове поступка од 461.700,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 996/15 од 03.03.2016. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезу тужени да им солидарно плате законску камату обрачунату на 3.000 евра, по стопи која се сходно члану 4. став 1. Закона о затезној камати утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за финансирање, увећане за 8 процентних поена, почев од 01.01.2008. године до 06.07.2009. године. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезу тужени да им солидарно плате 6.000 евра са законском

каматом која се сходно члану 4. став 1. Закона о затезној камати утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за финансирање, увећане за 8 процентних поена, почев од 30.04.2008. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезу тужени да им солидарно плате 2.000 евра са законском каматом која се сходно члану 4. став 1. Закона о затезној камати утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за финансирање, увећане за 8 процентних поена, почев од 22.04.2008. године до коначне исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезу тужени да им солидарно плате 1.500 евра са законском каматом која се сходно члану 4. став 1. Закона о затезној камати утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за финансирање, увећане за 8 процентних поена, почев од 11.08.2008. године до коначне исплате. Ставом петим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезу тужени да им солидарно плате 2.321.625,90 динара са законском каматом почев од 08.05.2010. године до исплате. Ставом шестим изреке обавезани су тужиоци да туженима солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 351.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8075/16 од 15.12.2016. године, стаом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у делу става првог, другог, трећег и четвртог изреке, па је обавезан тужени ВВ да тужиоцима плати: на износ од 3.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, камату по стопи ЕЦБ за период од 01.11.2008. до 06.07.2009. године, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате; 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи ЕЦБ, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, за период од 30.04.2008. до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи прописаној чланом 4. став 1. Закона о затезној камати, као и 1.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи ЕЦБ, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, за период од 11.06.2008. до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи прописаној чланом 4. став 1. Закона о затезној камати. Ставом другим изреке потврђена је првостепена пресуда у делу става првог, другог, трећег и четвртог изреке у односу на тужену ГГ и у ставу петом изреке, па је у том делу жалба тужилаца одбијена, као неоснована. Ставом трећим изреке обавезани су тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 480.820,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што су предложили да се о ревизији тужене ГГ одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија туженог ВВ неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Осталим наводима ревизије не указује се на повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, у делу који се ревизијом побија, тужила АА је из заједничких средстава тужилаца, туженом ВВ бескаматно позајмила 3.000 евра, са роком враћања 31.12.2007. године, о чему је сачињена признаница од 27.09.2007. године, а који је тужиоцима враћен 06.09.2009. године. Према признаници од 29.11.2007. године, тужила је туженом позајмила 6.000 евра са роком враћања од 3 месеца и месечном каматом од 3%, од чега је тужена платила тужили само уговорену камату на позајмљени износ, али не и главницу. Тужила је са туженим 22.04.2008. године сачинила и признаницу којом је потврђено да му је позајмила још 2.000 евра на рок од месец дана и месечном каматом од 10%, а 11.08.2008. године је сачињена и признаница по којој је тужила позајмила туженом још 1.500 евра на рок од месец дана и месечном каматом од 10%. Све наведене – сачињене признанице потписао је тужени ВВ лично, а поред потписа ставио је и свој јединствени матични број и број личне карте.

Судови су утврдили и да је тужени ВВ власник, а тужена ГГ директор предузећа „ДД“, па је првостепени суд одбио тужбени захтев, уз закључак да тужени нису пасивно легитимисани у овој правној ствари, па нису у обавези ни да позајмљени новац врате тужиоцима, налазећи да је новац позајмљен да би се одржала ликвидност овог предузећа, које се у том периоду налазило у неликвидној финансијској ситуацији.

Код истог чињеничног стања другостепени суд је преиначио првостепену одлуку у односу на туженог ВВ и обавезао га да плати тужиоцима камату на 3.000 евра, за период од дана падања у доцњу до дана враћања овог износа, као и да им врати преостали позајмљени износ са припадајућом законском каматом, а све у динарској противвредности на дан исплате.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом туженог неосновано указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о пасивној легитимацији овог туженог.

Наиме, страначка легитимација (активна или пасивна) подразумева материјално-правни однос странака према предмету спора. То значи да је тужилац активно легитимисан, када из материјално-правног односа, из кога је настао спор, произлази његово право да захтева утврђење неког права, извршење чинидбе или трпљење, а тужени је пасивно легитимисан, када из истог односа произлази његова обавеза да трпи или изврши оно што тужилац има право захтевати.

У конкретном случају тужени ВВ је у четири наврата позајмио од тужиле АА, напред утврђене новчане износе, који су дати из заједничких средстава тужилаца. Приликом узимања новца сачињене су писмене потврде - признанице,

којима је овај тужени, својеручним потписом, уз означавање свог јединственог матичног броја и броја личне карте, потврдио да је новац примио на зајам и да ће исти вратити у року наведеном у признаници. Приликом сачињавања потврда о узимању зајма (признаница), тужени ВВ се није потписао у својству овлашћеног лица предузећа „ДД“, чији је власник, није назначио да се новчана средства узимају у име и за рачун наведеног предузећа, нити је признаница, уз потпис туженог, снабдевена и печатом овог правног лица, па другостепени суд, правилно закључује да је тужени ВВ, као физичко лице ступио у правни однос са тужиоцима и као такав је пасивно легитимисан и у обавези да им врати позајмљена новчана средства, без обзира за коју намену је та средства утрошио.

На основу изнетог Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилном применом члана 557, 558. став 1. и 562. став 1. Закона о облигационим односима, обавезао туженог ВВ да тужиоцима плати камату на враћени износ зајма од 3.000 евра и то за период од падања у доцњу 01.01.2008. године до дана враћања 06.09.2009. године, као и да им врати и остала позајмљена новчана средства у укупном износу од 9.500 евра, са припадајућом законском затезном каматом од падања у доцњу за повраћај сваког појединачног износа (од 6.000 евра, 2.000 евра и 1.500 евра) па до исплате, а све у динарској противвредности, сходно члану 395. ЗОО, по курсу који важи у време исплате.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужена ГГ ревизијом оспорава одлуку о трошковима поступка садржану у побијаној правноснажној одлуци, а предложила је да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, на основу члана 404. ЗПП.

Применом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Одлучујући о ревизији тужене, Врховни касациони суд је нашао да су испуњени услови из члана 404. ЗПП, јер постоји потреба тумачења права ради уједначавања судске праксе у погледу накнаде трошкова парничног поступка, на основу чега је и одлучено као у ставу другом изреке.

У конкретном случају, првостепеном пресудом је одбијен тужбени захтев у целости у односу на обоје тужених, док је другостепени суд делимично преиначио ожалбену одлуку и усвојио тужбени захтев у односу на туженог ВВ, а потврдио првостепену пресуду у делу којим је одбијен тужбени захтев у односу на тужену ГГ. Међутим, приликом одлучивања о трошковима поступка, у смислу члана 165. став 2. ЗПП, другостепени суд је тужену ГГ обавезао да солидарно са туженим ВВ накнади тужиоцима трошкове парничног поступка од 480.820,00 динара.

Имајући у виду изнето, односно да је тужбени захтев у односу на тужену ГГ правноснажно одбијен, што значи да је она успела у спору, а да је одредбом члана 153. став 1. Закона о парничном поступку прописано да странка која у целини изгуби парницу дужна је да противној странци накнади трошкове, Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужене ГГ указује да је погрешно примењено материјално право приликом одлучивања о трошковима поступка у односу на њу.

Наиме, из наведеног произилази не само да тужена није у обавези да тужиоцима накнади трошкове поступка, већ и да она сама, у складу са чланом 153. став 1. и чланом 154. ЗПП, има право да исте основано потражује, и то на име трошкова за састав одговора на тужбу, једног образложеног поднеска, жалбе и ревизије, сачињене од стране адвоката, за приступ адвоката и заступање тужене на рочиштима, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова адвоката („Сл. гласник РС“ бр.121/12), као и на име судске таксе за ревизију и одлуку о ревизији, у складу са Тарифним бројем 1. став 5. у вези става 1. Таксене тарифе, прописане Законом о судским таксама („Сл. Гласник РС“ бр. 28/94, ... и 93/12).

На овај начин, Врховни касациони суд је преиначио решење о трошковима поступка садржано у другостепеној одлуци, па је одбио захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужена ГГ да им накнади трошкове спора (солидарно са туженим ВВ), а обавезао их је да јој солидарно накнаде трошкове целокупног поступка у висини од 461.700,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија

Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић